



سیاسی‌کاری رئیس‌جمهور آمریکا در نسبت دادن کرونا به چین، آمریکا را در یک پیمان اطلاعاتی و جاسوسی منزوی کرد

ترامپ وزوال امپراتوری «پنج چشم»


میراحمد رضا مشرف

روزنامه‌نگار

اصرار دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا بر متهم کردن چین به انتشار ویروس کرونا و تاکید قاطعانه‌وی به‌نسبت‌دادن سرمنشأ این ویروس به‌آزمایشگاهی در ووهان چین، باعث شده تا اختلاف‌نظرها میان ائتلاف اطلاعاتی «پنج چشم» آشکارتر از قبل شود. «پنج چشم» یا همان «فایو آیز» پیمانی اطلاعاتی و جاسوسی است که‌از همکاری‌های سری آمریکا و انگلیس طی جنگ جهانی دوم ریشه گرفته‌و پس از جنگ نیز با پیوستن سه کشور انگلیسی‌زبان کانادا، استرالیا و نیوزیلند، به اتحاد و مشارکتی قوی و محرمانه برای شنود و جاسوسی از بلوک شرق و به‌خصوص شوروی سابق تبدیل شد. پروژه بزرگ «اشلون» بزرگ‌ترین دستاورد این همکاری محسوب می‌شود چنانکه طی چند دهه تماس‌های تلفنی، دورنگارها، ایمیل‌ها و اکثر ارتباطات اتحاد جماهیر شوروی و متحدان آن مورد شنود و جاسوسی قرار گرفت. البته ائتلاف «پنج چشم» طی این مدت همکاری و شرکایی را نیز جذب کرده که موجب شده آن را با نام‌هایی چون «نه چشم» یا «ناین آیز» (پس از پیوستن دانمارک، هلند، فرانسه و نروژ به ائتلاف) و در مرحله بعد «چهارده چشم» (پس از گسترش همکاری با کشورهای آلمان، بلژیک، اسپانیا، ایتالیا و سوئد) نیز شناساند. با این همه، هسته مرکزی «پنج چشم» همچنان نقش اصلی را ایفا کرده و بقیه کشورها تقریباً در حاشیه قرار داشته‌اند.

پس از فروپاشی شوروی و از میان رفتن بلوک شرق، این ائتلاف جاسوسی و اطلاعاتی مانند ائتلاف‌های هم‌تراز دیگری چون ناتو با بحران هویت روبه‌رو شد و حتی به جاسوسی و شنود از یکدیگر روی آورد. رسوایی بزرگ عملیات «روبیکن» و جاسوسی مشترک آمریکا و آلمان از بیش از ۱۰۰ کشور دنیا را شاید بتوان بخشی از همین بحران ارزیابی کرد.

در چنین شرایطی بود که دولت ایالات متحده به رهبری ترامپ نسبت به احیا و فعال‌سازی هرچه‌بیشتر این ائتلاف تمایل نشان داده البته این بار با تمرکز روی یک هدف جدید و قدرت‌نویظهور جهانی یعنی چین. در این مورد رویترز این نکته را مورد توجه قرار می‌دهد که اگر ترامپ به‌تندیایی می‌توانست از پس چین برآید هرگز از ائتلاف «پنج چشم» درخواست کمک نمی‌کرد. با این حال دلایل و شواهد زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ائتلاف «پنج چشم» دیگر به هیچ عنوان از کارایی و انسجام سابق برخوردار نیست. اگرچه اعمال تعرفه‌های تجاری و جنگ تجاری ترامپ با متحدان

گزارش

فاطمه طهماسبی دم‌او

روزنامه‌نگار

در روزهایی که ایالات متحده درگیر بزرگ‌ترین و فراگیرترین اعتراضات حامیان ضدنژادپرستی طی دهه‌های اخیر است و اکثر کشورهای همسوس و غیرهمسوس با این کشور را وادار به‌حمایت از معترضان و محکوم کردن حاکمیت آمریکا کرده است، به‌نظر می‌رسد «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور آمریکا با اقدامات خود و بدون توجه به محکومیت‌های صورت گرفته، مواضع دیگری را دنبال می‌کند. تحلیل اینکه چرا رئیس‌جمهور آمریکا، هیزم بر آتش این اعتراضات ریخته و با مواضع خود، فضای کشور را به‌سمت نظامی‌گری برده است و اینکه این مواضع از روی ترس و احساس تهدید است یا خصلت قلدربایانه وی، به‌بحث مفصلی می‌طلبد که در این مجال نمی‌گنجد. در این نوشتار به یکی از جنجال آفرینی‌های ترامپ در روزهای پرالتهاپ آمریکا پرداخته خواهد شد که طی مدت‌زمان ریاست جمهوری او نیز مسوق به سابقه است. تعارض و جدال دونالد ترامپ با دو نهاد مهم در ایالات متحده، از زمان روی کار آمدن وی، مورد توجه جدی بوده است و اخبار و گزارش‌های بسیاری از شیوه رفتار این رئیس‌جمهور با دو نهاد مذکور و دلیل این تقابل‌ها منتشر شده است. جامعه اطلاعاتی آمریکا و رسانه‌های این کشور طی چند سال گذشته از گزند انتقادات‌های رئیس‌جمهور این کشور در امان نبوده‌اند. اولی بارها و بارها با تغییر مدیران و عدم توجه ترامپ به نقش اصلی آنها در سیاست داخلی و خارجی کشور مواجه بوده و دومی، خصوصاً رسانه‌های دموکرات‌چه در حساب شخصی ترامپ در توئیتر چه در سخنرانی‌های او- مورد انتقاد تند و گزنده وی بوده‌اند که انتقادات دائمی به شبکه CNN را می‌توان از نمونه‌های مهم آن برشمرد.

با این وجود به‌نظر نمی‌رسید ترامپ تمایلی برای اعتراض به رسانه‌های اجتماعی داشته باشد، رسانه‌هایی که از مهم‌ترین جایگاه‌ها برای بیان دیدگاه‌های او هستند و ترامپ جزو اولین روسای جمهور در جهان است که بسیاری از حرف‌های موثر خود را از این پلتفرم بیان می‌کند. به اعتقاد بسیاری از

خود به اندازه کافی در درس‌ساز محسوب می‌شود؛ اما اختلاف نظر شدید اروپا و آمریکا و به‌ویژه دو هسته اولیه این ائتلاف جاسوسی یعنی واشنگتن و لندن بر سر همکاری با شرکت چینی هوآوی و استفاده از فناوری «فایو جی»، این قابلیت‌ن را آنداد که به‌جزایر از همکاری‌های سیاسی و اطلاعاتی این کشورها تبدیل شود. اعضای این پیمان اطلاعاتی، به دلیل سوءاستفاده‌هایی که ترامپ از این پیمان برای تداوم جنگ اقتصادی با چین کرده، حاضر به پذیرش درخواست‌های آمریکایی نشدند. حتی بریتانیا به هشدار سال گذشته «رابرت اوبراین» مشاور امنیت ملی آمریکا، درباره اینترن‌ت پرسرعت جی‌۵ و سرقت اطلاعات طبقه‌بندی شده این کشور توجه نکرد و با هوآوی وارد مذاکرات محدودی شد. اکنون البته به دلیل مشکلات اقتصادی بریتانیا، بوریس جانسون، نخست‌وزیر این کشور که نیاز به تعامل اقتصادی با آمریکا دارد، از مقامات رسمی بریتانیا خواسته تا مشارکت هوآوی در توسعه زیرساخت شبکه جی‌۵ بریتانیا را تا سال ۲۰۲۳ با صفر برسانند. به گزارش روزنامه دیلی تلگراف و نقل از

رویترز، جانسون قصد دارد از محدود کردن فعالیت هوآوی در بریتانیا به‌عنوان فرصتی برای بهبود مذاکرات اقتصادی با ترامپ پس از خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا استفاده کند. بر همین اساس ویس از تصمیم‌برخی کشورهای اروپایی مانند انگلستان و آلمان به تداوم همکاری با هوآوی، مقامات واشنگتن هشدار داد‌اند که این مساله می‌تواند همکاری و اشتراک اطلاعات در برخی زمینه‌های حساس را به مخاطره اندازد. در کنفرانس اخیر امنیتی مونیخ هم به‌رغم تلاش‌های واشنگتن، اختلاف‌نظر میان اروپا و ایالات متحده بر سر این موضوع همچنان تداوم پیدا کرد.

«جی‌۵» و جدایی از آمریکا در کرونا

اماد ر کنار بحث همکاری با شرکت‌های چینی، وقوع اپیدمی کرونا و عکس‌العمل‌ها و رفتارهای متناقض، دلسردکننده و غیرقابل توجهیة ترامپ در قبال این مساله، معضلی مهم برای متحدان اطلاعاتی آمریکا و به‌خصوص شرکای این کشور در ائتلاف «پنج

کارشناسان نیز ترامپ قدرت سیاسی خود را تا حد زیادی مدیون توئیتر است و یکی از عوامل اقبال نشان دادن مردم آمریکا به این نامزد حزب جمهوری‌خواه در سال ۲۰۱۶ فعالیت او در توئیتر بود.

با این حال در هفته‌های اخیر درگیری ترامپ با رسانه اجتماعی محبوب خود یعنی توئیتر بالا گرفته است. دعوا از آنجا شدت گرفت که توئیتر در بیست و نهم ماه می ۲۰۲۰ (۹ خرداد) برچسب‌های هشدار دهنده‌ای را به توثیت حساب دونالد ترامپ و حساب رسمی کاخ سفید اضافه کرد. در این توثیت‌های ترامپ، او به‌طور ضمنی جواز تیراندازی به معترضان در شهر مینیاپولیس ایالت مینه‌سوتا را صادر کرده بود. ترامپ در میانه‌نارآمی‌ها در روز جمعه این پیام را توثیت کرد: «هنگامی که غارت شروع شود، تیراندازی شروع می‌شود.» عبارتی که در درگیری‌های نژادی دهه ۱۹۶۰ از سوی روسای پلیس جنوبی و سیاستمدارانی مانند جورج والاس، نامزد انتخابات ریاست جمهوری که طرفدار جدایی سیاهان از سفیدپوست‌ها بود، استفاده می‌شد. توئیتر از دیدن این توثیت از سوی کاربران ممانعت کرد. همچنین واکنش مشابهی به همین پیام که از سوی حساب رسمی کاخ سفید، رتوتیت شده بود، نشان داد.

قابل ذکر است که ترامپ طی روزهای اخیر به کرات با توثیت‌ها و ریتوتیت‌های خود فضای داخلی ایالات متحده را ملتهب‌تر کرده و تلاش کرده معترضان را افرادی غارتگر معرفی کند تا از این طریق بتواند برخورد پلیس آمریکا با آنها را قانونی و مجاز جلوه دهد. این رویکرد از همان توثیت اول او که در بالا ذکر شد، دنبال شده است.

پس از این اقدام توئیتر، ترامپ این شرکت را متهم به نقض آزادی بیان کرده و گفته بود اجازه فعالیت بدون محدودیت را به رسانه‌های اجتماعی نمی‌دهد.

نباید تصور کرد اقدام صورت گرفته از سوی توئیتر صرفاً به دلیل حمایت از معترضان سیاه‌پوست بوده و در واقع بیشتر

به دلیل امضای فرمان اجرایی از سوی ترامپ در روز ۲۸ ماه می (۸ خرداد) صورت گرفت که در آن رئیس‌جمهور آمریکا، خواستار بازنگری در حمایت قانونی از شبکه‌های اجتماعی و لغو مصونیت آنها در قبال محتواهای منتشر شده توسط کاربران روی این شبکه‌ها شده بود. دلیل این فرمان، اقدام توئیتر در افزودن یک برچسب «راستی آزمایی» به توثیت‌های ترامپ درباره رای گیری پستی در انتخابات بود.

بنابر این فرمان اجرایی، مکانیسم‌های محافظتی پلتفرم‌های آنلاین که براساس بند ۲۳۰ از قانون شایستگی ارتباطات آمریکا برای رسانه‌های اجتماعی فراهم شده بود، به‌طور محسوسی کاهش خواهد یافت.

بند ۲۳۰، یک بند ۲۶ کلمه‌ای که طبق آن «هیچ ارائه‌دهنده یا کاربر خدمات تعاملی رایانه نباید به‌عنوان ناشر یا گوینده هر نوع اطلاعات دیگر ارائه‌دهندگان در نظر گرفته شود.» این بند به این معنا است که باز نشر اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی مسئولیتی را متوجه رسانه‌های اجتماعی که صرفاً نقش توزیع کننده دارند، نمی‌کند. همچنین این بند به پلتفرم‌های اجتماعی اجازه می‌دهد محتوایی با مضمون خشونت‌آمیز، مستهجن یا آسیب‌رسان را از سرویس‌های خود حذف یا دسترسی به آنها را محدود کنند. ترامپ و حامیان او معتقدند این بند باعث سوء استفاده شرکت‌های رسانه‌های اجتماعی شده و باید محدود شود.

با این حال، با وجود اقدامات توئیتر در اضافه کردن برچسب‌های هشدار، ترامپ کماکان از این رسانه بهره می‌برد و در روزهای بعد نیز از همین سرویس برای حمله به توئیتر استفاده کرد. وی در یکی از توثیت‌های خود گفته بود: «توئیتر هیچ کاری برای همه دروغ‌ها و پروپاگاندايي که چین یا حزب دموکرات چپ را دیکال به‌راه انداخته‌اند، نکرده است. آنها جمهوری خواهان، محافظه کاران و رئیس‌جمهور ایالات متحده را هدف قرار داده‌اند. بخش ۲۳۰ باید از سوی کنگره ابطال شود.»

رسانه‌های اجتماعی در آمریکا؛ مصونیت یا محدودیت قانونی

با توجه به فرمان اجرایی جدید «جمیل جعفر»، مدیر اجرایی «موسسه متمم اول نایت» در دانشگاه کلمبیا گفته بود: «اساساً اختلاف در این باره است که آیا توئیتر حق دارد با رئیس‌جمهور مخالفت کند، به او انتقاد کند و واکنش نشان دهد. بدیهی است که می‌تواند. جالب توجه و البته مایه دلسردی است که به‌نظر می‌رسد رئیس‌جمهور و مشاورانش اعتقاد دیگری دارند.»

از سویی دیگر فسخ بخش حمایت‌های ۲۳۰، توئیتر و پلتفرم‌های آنلاین دیگر را در معرض آسیب‌پذیری‌های قانونی بالقوه و گسترده‌ای قرار می‌دهد که می‌تواند بنیان‌های تجارت آنها را تضعیف کند. شاید از همین رو است که «مارک زاکربرگ»، مدیرعامل فیسبوک موضع متفاوتی اتخاذ کرده و با وجود خواست کارمندانش و اعتصاب مجازی آنها مبنی بر تحت‌فشار قرار دادن رئیس‌جمهور ایالات متحده به‌دلیل موضوع نژادپرستانه وی، موضعی مانند توئیتر اتخاذ نکرده است.

در این رابطه «مایکل پتروکین»، معاون ارشد انجمن فناوری‌های مصرف‌کنندگان آمریکا نیز در گفت‌وگو با سایت دیجیتال ترندز گفته بود این اقدام ترامپ علاوه بر اینکه شرکت‌های فناوری را مجبور به فعالیت برای پیشبرد یک دستور سیاسی خاص می‌کند «باعث می‌شود مردم آمریکا و دیگر نقاط جهان به‌علت نگرانی از سانسور و پیگرد قانونی، تمایلی به استفاده از شبکه‌های اجتماعی ایالات متحده نداشته باشند و این مساله نیز به‌ضرر شرکت‌های فناوری این کشور تمام می‌شود.»

البته طی روزهای گذشته اهالی رسانه‌های موسوم به سنتی نیز جان سالم به‌در نبرده‌اند و ترامپ آنها را متهم به نشر اخبار دروغ از صحنه‌های اعتراضات مردم کرد. وی در توثیتی ادعا کرده بود رسانه‌های داخلی در آمریکا بیشتر از رسانه‌های خارجی اخبار دروغ و گمراه کننده منتشر می‌کنند. همچنین نیروهای انتظامی آمریکا به تعداد زیادی از خبرنگاران آمریکایی حمله کرده و آنها را زخمی و بازداشت کرده‌اند.

جنگ لفظی آمریکا و روسیه بر سر خاورمیانه

یک مقام وزارت امور خارجه روسیه به اظهارات معاون وزیر امور خارجه آمریکا مبنی بر لزوم خروج روس‌ها از خاورمیانه واکنش نشان داد و گفت این حرف‌ها از روی نادانی است. به گزارش ایسنا، این منبع به خبرنگاری اسپوتنیک گفت منظور آنها را از این حرف‌ها نمی‌فهمد اما این اظهارات از خیر و شر عبور کرده و تنها اظهاراتی از روی نادانی و حماقت است. دیوید شنکر، معاون مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا در امور خاورمیانه پنجشنبه گفته بود روسیه نقشی ویران‌کننده در خاورمیانه ایفا می‌کند و باید منطقه را ترک کند. بنایه گفته شنکر، دور نگه داشتن روسیه از منطقه سنگ بنای سیاست خارجه آمریکا در طول ۴۵ سال گذشته است. شنکر همچنین اشاره کرد رئیس‌جمهوری سابق آمریکا اشتباه کرده که به روسیه برای تقویت مواضعش در سوریه و خاورمیانه فرصت داد.

در راستای وقایعی که این روزها در سطح حاکمیت آمریکا رخ می‌دهد، باید تأکید کرد که ایالات متحده بر چهار پایه حیاتی اقتصاد، قدرت نظامی، فناوری و رسانه استوار است که در صورت تضعیف یکی از آنها، حیات آمریکا رو به افول خواهد گذارد. این چهار پایه، شبکه‌ای به هم پیوسته را شکل می‌دهند که تضعیف یکی به تضعیف سایر حوزه‌ها منجر خواهد شد. با این حال دو پایه محوری‌تر در آمریکا اقتصاد و رسانه هستند که در هم‌تنیدگی بیشتری با یکدیگر دارند و در شرایطی که اقتصاد در این کشور دچار ضعف شود، وقتی این کشور در معرض تهدید جدی تری قرار گیرد، چاره‌ای جز محدود کردن رسانه‌ها نخواهد بود. به‌نظر می‌رسد اوضاع نامساعد اقتصادی آمریکا در نتیجه بحران ویروس کرونا آن‌هم در شرایطی که اقتصاد، برگ برنده ترامپ در انتخابات ۶ ماه آینده بود- و همچنین ناآرامی‌های گسترده روزهای اخیر و حمایت ضمنی رئیس‌جمهور از نژادپرستی در این کشور، دولت آمریکا را دچار نگرانی از تهدید کرده و آنها را وادار به محدود کردن محیط اطلاعاتی و رسانه‌ای این کشور کرده است. از این رو در شرایطی که در روزهای اخیر، دنیا بخش زیادی از اخبار اعتراضات مردم آمریکا را از طریق همین رسانه‌های اجتماعی دنبال می‌کند، ترامپ تلاش می‌کند با محدود کردن آنها تهدید ایجاد شده برای این کشور را رفع کند.

مردم ایالات متحده از زمان تشکیل این کشور با تبعیض نژادی مواجه بوده‌اند و قتل جورج فلوید ۴۵ساله اتفاق جدیدی نیست و بارها اتفاق افتاده است. به احتمال زیاد اعتراضات به قتل فلوید نیز مانند اعتراضات به قتل مایکل براون، جوان سیاه‌پوست ۱۸ساله آمریکایی در شهر فرگوسن ایالت میسوری در سال ۲۰۱۴ که چند ماه به‌طول انجامید و در نهایت نیز قاتل او تیرنه شد، سرکوب خواهد شد. اما اگر روزی تصویری که از آمریکا از طریق رسانه‌های این کشور شکل گرفته بود نماد توسعه اقتصادی، حقوق بشر و آزادی بود، پس از پایان یافتن ویروس کرونا که با مدیریت ضعیف این کشور همراه بود و سرکوب اعتراضات حامیان ضدنژادپرستی، تصویری که از ایالات متحده برجای خواهد ماند، کشوری است که دیگر احتمالاً مرکز توسعه و رشد اقتصادی و مهد حقوق بشر و آزادی نخواهد بود.

استعفای عامری از پارلمان عراق

هادی العامری، رئیس ائتلاف فتح عراق، استعفای خود را به مجلس این کشور تقدیم کرد. به گزارش مهر به‌نقل از بغدادالیوم، یک منبع پارلمانی عراقی اعلام کرد هادی العامری، رئیس ائتلاف فتح استعفای خود را به‌طور رسمی به پارلمان تقدیم کرده و علت آن را مشخص نکرده است. این منبع بیان کرد: «عبدالکریم یونس الانصاری جانشین وی شده است.» در همین حال احمدالاسدی، سخنگوی ائتلاف فتح عت استعفای هادی العامری را فراغت بافتن وی از عضویت پارلمان برای پرداختن به اداره ائتلاف فتح و تحکیم آن دانست و گفت: «العامری مایل به شرکت و حضور در جلسات پارلمان به‌ویژه جلسات مربوط به تصمیمات مهم است. مشغله زیاد سیاسی العامری سبب شده بود که او در برخی جلسات حضور نداشته باشد.» برخی دیگر می‌گویند عامری قرار است جایگزین فالح فیاض در ریاست بر حشدالشعبی شود.